

Regeringens proposition

2009/10:68

Svenskundervisning för invandrare i folkhögskola

Prop.
2009/10:68

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 3 december 2009

Fredrik Reinfeldt

Jan Björklund
(Utbildningsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag som möjliggör för huvudmännen för det offentliga skolväsendet för vuxna att vid utbildning på entreprenad även lämna över den myndighetsutövning som hör till rektorns uppgifter. Sådan myndighetsutövning bör endast få överlämnas om uppdragstagaren fått rätt att sätta betyg, anordna prövning samt utfärda betyg och intyg enligt bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet, s.k. betygsrätt.

Vidare innehåller propositionen förslag som innebär att en folkhögskola under vissa förutsättningar kan få genomföra utbildning som motsvarar svenskundervisning för invandrare (sfi). Ett villkor är att folkhögskolan fått betygsrätt. Förslag lämnas också om den enskildes anmälingsskyldighet till sin hemkommun i de fall personen vill delta i en folkhögskolas sfi, uppgifter för styrelsen för utbildningen och kommunens ersättning till en folkhögskola som tar emot en studerande till sin sfi.

Förslagen innebär vissa ändringar i skollagen (1985:1100).

De nya bestämmelserna i skollagen föreslås träda i kraft den 28 juni 2010.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100)	4
3	Ärendet och dess beredning	9
4	Överlåtande av myndighetsutövning vid utbildning på entreprenad	9
4.1	Överlämnande av rektorns uppgifter	9
4.2	Utfärdande av betygsdokument	13
5	Svenskundervisning för invandrare i folkhögskola	14
5.1	Rätt att delta i en folkhögskolas utbildning som motsvarar svenskundervisning för invandrare	14
5.2	Anmälan	17
5.3	Ersättning för svenskundervisning för invandrare i folkhögskola	19
5.4	Arkivering av betygshandlingar	20
6	Ikraftträdande	22
7	Ekonomiska konsekvenser	22
8	Författningskommentar	24
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian En utökad betygsrätt för enskilda utbildningsanordnare, kommunal överlåtelse av myndighetsuppgifter, sfi i folkhögskola, m.m.	28
Bilaga 2	Lagförslaget i promemorian En utökad betygsrätt för enskilda utbildningsanordnare, kommunal överlåtelse av myndighetsuppgifter, sfi i folkhögskola, m.m.	30
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser avseende promemorian En utökad betygsrätt för enskilda utbildningsanordnare, kommunal överlåtelse av myndighetsuppgifter, sfi i folkhögskola, m.m.	33
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 3 december 2009		34
Rättsdatablad		35

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2009/10:68

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100).

2 Förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100)

Prop. 2009/10:68

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (1985:1100)¹
dels att 1 kap. 10, 11 kap. 6 §, 12 kap. 9 § samt 13 kap. 4 a, 4 b, 5, 9,
12 och 13 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det i lagen ska införas fyra nya paragrafer, 13 kap. 6 a–6 c och
14 §§, samt närmast före 13 kap. 14 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

10 §

Kommuner och landsting är huvudmän för komvux.

Kommunerna är huvudmän för särsvux och sfi.

*En folkhögskola kan enligt
bestämmelserna i 13 kap. vara
huvudman för utbildning som
motsvarar sfi.*

Efter överenskommelse med en kommun får ett landsting vara
huvudman för viss utbildning inom särsvux.

11 kap.

6 §²

En kommun eller ett landsting får uppdra åt andra att anordna kom-
vux. Regeringen får meddela föreskrifter om vem som får ges ett sådant
uppdrag och om villkor för det.

Om en kommun eller ett lands-
ting uppdrar åt någon annan att
anordna komvux, får kommunen
eller landstinget till denna över-
lämna endast den myndighetsut-
övning som hör till *lärares* upp-
gifter.

Om en kommun eller ett lands-
ting uppdrar åt någon annan att
anordna komvux, får kommunen
eller landstinget till denna över-
lämna endast den myndighetsut-
övning som hör till *rektorns och
lärares* uppgifter.

*Regeringen eller den myndighet
som regeringen bestämmer får
meddela föreskrifter om begräns-
ningar när det gäller överläm-
nande av rektorsuppgifter som
innefattar myndighetsutövning.*

12 kap.

9 §³

En kommun eller ett landsting får uppdra åt andra att anordna särsvux.
Regeringen får meddela föreskrifter om vem som får ges ett sådant
uppdrag och om villkor för det.

¹ Lagen omtryckt 1997:1212.

² Senaste lydelse 2006:528.

³ Senaste lydelse 2006:528.

Om en kommun eller ett lands-
ting uppdrar åt någon annan att
anordna sÄrvux, fÄr kommunen
eller landstinget till denna över-
lämna endast den myndighetsut-
övning som hör till *lärares* upp-
gifter.

Om en kommun eller ett lands-
ting uppdrar åt någon annan att
anordna sÄrvux, fÄr kommunen
eller landstinget till denna över-
lämna endast den myndighetsut-
övning som hör till *rektorns och
läraernas* uppgifter.

*Regeringen eller den myndighet
som regeringen bestÄmmer fÄr
meddela föreskrifter om begrÄns-
ningar när det gÄller överläm-
nande av rektorsuppgifter som
innefattar myndighetsutövning.*

13 kap.

4 a §⁴

Sfi *skall* i genomsnitt under en
fyraveckorsperiod omfatta minst
15 timmar undervisningstid i
veckan. Undervisningstiden fÄr
dock minskas om eleven begÄr det
och *kommunen* finner att det Är
förenligt med utbildningens syfte.

Sfi *ska* i genomsnitt under en
fyraveckorsperiod omfatta minst
15 timmar undervisningstid i
veckan. Undervisningstiden fÄr
dock minskas om eleven begÄr det
och *huvudmannen* finner att det Är
förenligt med utbildningens syfte.

4 b §⁵

Kommunen skall i samarbete
med Arbetsförmedlingen verka för
att eleven ges möjligheter att öva
det svenska sprÅket i arbetslivet
och att sfi kan kombineras med
andra aktiviteter *sÅsom*

- arbetslivsorientering,
- validering,
- praktik, eller
- annan utbildning.

Kommunen skall också verka för
att sfi kan bedrivas samtidigt som
eleven uppbÄr ersÄttning från
sjukförsÄkringen enligt lagen
(1962:381) om allmän försÄkring
och för att sfi kan kombineras med
aktiviteter som erbjuds inom
hälso- och sjukvården.

Huvudmannen ska i samarbete
med Arbetsförmedlingen verka för
att eleven ges möjligheter att öva
det svenska sprÅket i arbetslivet
och att sfi kan kombineras med
andra aktiviteter *som*

- arbetslivsorientering,
- validering,
- praktik, eller
- annan utbildning.

Huvudmannen ska också verka
för att sfi kan bedrivas samtidigt
som eleven uppbÄr ersÄttning från
sjukförsÄkringen enligt lagen
(1962:381) om allmän försÄkring
och för att sfi kan kombineras med
aktiviteter som erbjuds inom
hälso- och sjukvården.

5 §

Kommunen skall samråda med
den berörda arbetsgivaren och den

Huvudmannen ska samråda med
den berörda arbetsgivaren och den

⁴ Senaste lydelse 2006:528.

⁵ Senaste lydelse 2007:404.

lokala arbetstagarorganisationen i förhållande till vilken arbetsgivaren är bunden av kollektivavtal om en arbetstagares deltagande i undervisningen och undervisningens förläggning.

lokala arbetstagarorganisationen som arbetsgivaren är bunden till genom kollektivavtal om en arbetstagares deltagande i undervisningen och undervisningens förläggning.

6 a §

Den som enligt 6 § har rätt att delta i en kommuns sfi har rätt att i stället delta i en folkhögskolas utbildning som motsvarar sfi om

1. folkhögskolan enligt sådana föreskrifter som har meddelats med stöd av 15 kap. 8 § har getts rätt att sätta betyg, anordna provning samt utfärda betyg och intyg, och

2. folkhögskolan har förklarat sig ha för avsikt att ta emot den sökande till utbildningen.

6 b §

Det som anges i detta kapitel om sfi gäller också en folkhögskolas sfi som en person är behörig att delta i enligt 12 § första stycket, om inte något annat framgår.

6 c §

Den som vill delta i en folkhögskolas sfi enligt bestämmelserna i detta kapitel ska anmäla detta till sin hemkommun.

9 §⁶

En kommun får uppdra åt andra att anordna sfi. Regeringen får meddela föreskrifter om vem som får ges ett sådant uppdrag och om villkor för det.

Om en kommun uppdrar åt någon annan att anordna sfi, får kommunen till denna överlämna endast den myndighetsutövning som hör till *lärares* uppgifter.

Om en kommun uppdrar åt någon annan att anordna sfi, får kommunen till denna överlämna endast den myndighetsutövning som hör till *rektorns och lärarnas* uppgifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om begräns-

⁶ Senaste lydelse 2006:528.

ningar när det gäller överlämnande av rektorsuppgifter som innefattar myndighetsutövning.

12 §

Frågor om mottagande av en elev till sfi avgörs av styrelsen för utbildningen. *Styrelsen beslutar även om utbildningen för en elev skall upphöra och om att på nytt bereda en elev utbildning.*

Frågor om mottagande av en elev till sfi avgörs av styrelsen för utbildningen. *Styrelsen ska i samband med ett beslut om mottagande förklara eleven behörig att delta i sfi i folkhögskola om*

1. de villkor som anges i 6 a § är uppfyllda, och

2. anmälan har lämnats enligt 6 c §.

När det gäller annan sfi än sfi i folkhögskola beslutar styrelsen även i frågor om att utbildningen för en elev ska upphöra och att en elev på nytt ska beredas utbildning.

En folkhögskola blir huvudman för sfi enligt bestämmelserna i detta kapitel och i förhållande till eleven när styrelsen har lämnat en sådan förklaring som avses i första stycket.

13 §

Styrelsens beslut enligt 12 § får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd av eleven.

Styrelsens beslut enligt 12 § i fråga om mottagande, upphörande av utbildning och att på nytt bereda en elev utbildning får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd av eleven.

Ersättning för sfi i folkhögskola

14 §

En folkhögskola som till sin sfi har antagit en elev som har förklarats behörig att delta i utbildningen enligt 12 § första stycket, har rätt till ersättning för kostnaden för elevens utbildning från elevens hemkommun.

Ersättningen ska bestämmas med hänsyn till folkhögskolans åtagande och elevens behov och på samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resur-

ser till egen sfi.

*Regeringen eller den myndighet
som regeringen bestämmer får
meddela föreskrifter om ersätt-
ningens storlek och under vilken
tid som ersättning får lämnas.*

Denna lag träder i kraft den 28 juni 2010.

Under 2008 utarbetades inom Utbildningsdepartementet promemorian En utökad betygsrätt för enskilda utbildningsanordnare, kommunal överlåtelse av myndighetsuppgifter, sfi i folkhögskola, m.m. (U2008/6038/SV). En sammanfattning av departementspromemorian finns i *bilaga 1* och promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Departementspromemorian har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Utbildningsdepartementet (U2008/6038/SV).

Lagrådet

Regeringen bedömer att lagförslaget i denna proposition i vart fall i vissa delar innehåller sådana regleringar som faller inom Lagrådets granskningsområde. Dessa delar är av sådan enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande saknar betydelse. Yttrande av Lagrådet har därför inte inhämtats.

4 Överlåtande av myndighetsutövning vid utbildning på entreprenad

4.1 Överlämnande av rektorns uppgifter

Regeringens förslag: Om en kommun eller ett landsting uppdrar åt någon annan att anordna kommunal vuxenutbildning (komvux) eller vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox) eller om en kommun uppdrar åt någon annan att anordna svenskundervisning för invandrare (sfi), får kommunen eller landstinget till denna överlämna även den myndighetsutövning som hör till rektorns uppgifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om begränsningar när det gäller överlämnande av rektorsuppgifter som innefattar myndighetsutövning.

Regeringens bedömning: Den myndighetsutövning som hör till rektorns uppgifter bör endast få överlämnas om uppdragstagaren har fått tillstånd att sätta betyg, anordna provning samt utfärda betyg och intyg enligt bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet, s.k. betygsrätt.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet av de remissinstanser som har yttrat sig över förslaget är positiva. Riksdagens ombudsmän (*JO*) pekar på att överlåtande av myndighetsuppgifter till ett privaträttsligt subjekt fordrar att det säkerställs att uppgifterna fullgörs på ett rättssäkert sätt. *Statens skolinspektion* har inte något att invända mot förslaget, men menar att det är viktigt utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv att kommunen har ett system för att säkerställa kvaliteten. *Sveriges Skolledarförbund* framför att förändringarna inte får innebära att lägre krav kommer att ställas på kva-

lifikationer eller ansvar för likvärdighet och rättssäkerhet hos de externa anordnarna än på kommunen. *Sveriges Kommuner och Landsting* välkomnar förslaget. Eftersom kommunen behåller huvudmannskapet när det gäller kvalitetssäkring och utfärdande av slutbetyg borde enligt förbundet överförande av rektorsfunktionen kunna ske oavsett om entreprenören gets betygsrätt eller inte. *Lärarnas Riksförbund* avvisar förslaget. *Konkurrensverket* ställer sig positivt till förslaget då det bidrar till konkurrens på lika villkor mellan aktörerna på nu berörda utbildningsmarknader.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

En av de viktigaste utgångspunkterna för vilka utbildningar en kommun ska genomföra är den enskildes behov och förutsättningar. Kommunala utförare har dock inte alltid en kompetens och verksamhetsprofil som möjliggör att de i egen regi kan erbjuda alla de utbildningar som medborgarna har behov av. Det är därför positivt med den mångfald av enskilda utbildningsanordnare som vuxit fram för att kunna möta vuxnas behov av lärande och som kan erbjuda utbildningar som kommunen saknar kompetens för att anordna. Regeringens förslag om en möjlighet att överlåta mer av myndighetsutövningen inom vuxenutbildningen till enskilda utbildningsanordnare syftar till att undanröja formella hinder och därigenom se till att resurser för utbildning används på ett bättre sätt.

Redan i dag får den myndighetsutövning som hör till lärarnas uppgifter lämnas över till enskilda utbildningsanordnare som på uppdrag av en kommun eller ett landsting anordnar komvux, särvox eller sfi. Det innebär att betyg efter genomförd kurs eller prövning kan sättas av en lärare hos den anordnare till vilken kommunen eller landstinget lämnat uppdraget och där bedömningen av den enskildes kunskaper ägt rum. Däremot kan betygsdokumenten endast utfärdas av kommunens eller landstingets rektor, dvs. huvudmannen för utbildningen. Regeringens förslag betyder att även rektorns uppgifter som innefattar myndighetsutövning får överlämnas till en uppdragstagare då en kommun eller ett landsting lägger ut utbildning inom komvux eller särvox på entreprenad och då en kommun lägger ut utbildning inom sfi på entreprenad. Det innebär att den enskilde utbildningsanordnaren får uppgiften att både sätta och utfärda betyg. Syftet med denna ändring är att skapa närhet mellan rektorsfunktionen och utbildningsverksamheten samt att tydliggöra ansvarsförhållandet för den enskilde utbildningsanordnaren genom att ansvaret för betygssättningen och utfärdandet av betyg hålls samman. Den del av myndighetsutövningen på skolområdet som avser mottagande, eventuellt urval och intagning av studerande, dvs. sådant som enligt gällande bestämmelser åligger ansvarig nämnd i kommunen, bör emellertid inte kunna överlämnas i samband med utbildning på entreprenad. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör också få meddela föreskrifter om begränsningar när det gäller överlämnande av rektorsuppgifter som innefattar myndighetsutövning.

Det finns en möjlighet för regeringen att med stöd av bemyndigandet i 15 kap. 8 § skollagen (1985:1100) meddela föreskrifter som innebär att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer kan ge enskilda betygsrätt. Ett motsvarande bemyndigande finns i 28 kap. 22 § i Skollagsberedningens förslag till en ny skollag (Ds 2009:25). I dag har endast Liber Hermods AB en sådan rätt.

Regeringen kan enligt bemyndigandet även föreskriva ytterligare villkor för tillståndsgivningen. Det kan t.ex. vara fråga om kriterier som syftar till att säkerställa kvalitet, likvärdighet och rättssäkerhet, bl.a. behörighetskrav för de lärare som ska sätta betyg, krav på rektorns kompetens och villkor för tillsyn. En förutsättning för att få betygsrätt kan vara att utbildningsanordnaren går med på att ställa sig under tillståndsmyndighetens tillsyn och att den verksamhet som tillstånd har lämnats för blir föremål för granskning.

För att säkerställa att sådan myndighetsutövning som hör till rektorns uppgifter endast överlämnas till utbildningsanordnare som uppfyller viktiga kriterier för bl.a. kvalitet och likvärdighet bör myndighetsutövningen bara få överlämnas om uppdragstagaren har fått betygsrätt med stöd av det nämnda bemyndigandet i skollagen. Betygsrätten bör avse utbildning som motsvarar just komvux, särvox eller sfi. För att en kommun ska kunna överlämna den myndighetsutövning som hör till rektorns uppgifter till en utbildningsanordnare som fått i uppdrag att anordna komvux, särvox eller sfi bör utbildningsanordnaren således redan ha en rätt att t.ex. utfärda betyg. Genom att myndighetsutövningen överlämnas får dock anordnaren möjlighet att utfärda betyg även för komvux, särvox eller sfi och inte bara för den andra utbildning som motsvarar komvux, särvox eller sfi och för vilken anordnaren har fått betygsrätt.

En kommun eller landsting som lägger ut vuxenutbildning på entreprenad kan dock naturligtvis fortfarande välja att inte överlämna någon myndighetsutövning över huvud taget eller att endast överlämna den myndighetsutövning som hör till lärarnas uppgifter. Vid överlämnande av sådan myndighetsutövning som hör till lärarnas uppgifter bör det precis som i dag inte krävas att uppdragstagaren har fått betygsrätt.

Kommunens prövning

Som ovan framgår innebär den modell regeringen föreslår att kommunen i de avtal den sluter med enskilda utbildningsanordnare efter sedvanlig upphandling även får överlåta rektorns uppgift att utfärda betygsdokument. Ett villkor bör som ovan nämns vara att anordnaren i fråga har fått betygsrätt. I samband med upphandlingen bör kommunen göra en utvidgad prövning av kompetens och systemkunskap hos anordnaren, innefattande såväl lärare som rektor, för att kvalitet, likvärdighet och rättssäkerhet ska kunna garanteras. Utgångspunkten för kommunens prövning för överlåtande av rektorsuppgifter bör vara samma kvalitetskriterier som är styrande för beslut om betygsrätt. Både en statlig tillståndsgivning när det gäller betygsrätt och en utökad kommunal möjlighet att överlåta myndighetsutövning behövs för att lösa befintliga behov och för att

kunna öppna upp för konkurrens på lika villkor oavsett aktör på utbildningsområdet.

Överlåtande av rektorsuppgifter blir sannolikt inte aktuellt i samband med upphandling av utbildningsplatser för enstaka personer, t.ex. i arbetsplatsförlagd utbildning eller lärlingsliknande utbildning som bedrivs i samverkan med producerande företag, branschföretag etc., eller när det är fråga om ett mindre antal platser. I dessa fall anser regeringen, i likhet med vad som framgår av promemorian, att det framstår som ett mer realistiskt alternativ för kommunen att använda dagens möjlighet att enbart överlämna lärares betygssättning. Kommunen ska alltid kunna välja när den vill lämna över rektorsuppgifter till andra aktörer. Avgörande bör vara om det finns ett behov av närhet mellan rektorsfunktionen och utbildningen samt om kommunen bedömer att utbildningsanordnaren kan garantera kvalitet och likvärdighet i verksamheten.

Överlåtande av myndighetsuppgift bör även gälla disciplinära frågor

Regeringens förslag innebär även att den myndighetsutövning som inbegrips i rektorns befogenhet enligt 6 kap. 6 § andra stycket förordningen (2002:1012) om kommunal vuxenutbildning att med omedelbar verkan tillfälligt avstänga en deltagare ska kunna överlåtas. En sådan överlåtelsemöjlighet är motiverad eftersom den myndighetsperson som verkar nära verksamheten bör ha bättre förutsättningar att göra bedömningar och fälla avgöranden som rör enskilda personer. Styrelsen för utbildningen ska emellertid även vid utbildning på entreprenad fortfarande fatta de slutgiltiga besluten i disciplinära ärenden.

Kvalitetssäkring och rättssäkerhet vid överlämnande av myndighetsutövning

Kvalitetssäkring och rättssäkerhet är avgörande för om en kommun eller ett landsting ska kunna överlåta rektorsuppgifter till enskilda utbildningsanordnare. Utgångspunkten är att kraven ska vara desamma som de som ställs på en rektor hos en kommunal utförare.

I egenskap av huvudman har kommunen det primära ansvaret för kvalitetssäkringen av verksamheten. Det förutsätter att kommunen löpande följer upp och utvärderar verksamheten hos de aktörer av vilka kommunen upphandlat utbildning.

Förutom kommunens ansvar för uppföljning bör Skolinspektionen också ha ett tillsynsansvar vad gäller utbildningsanordnare som fått betygsrätt med stöd av bemyndigandet i 15 kap. 8 § skollagen. Vissa remissinstanser poängterar att förhållandet mellan kommunala och statliga uppgifter när det gäller uppföljnings- eller tillsynsfrågor bör klargöras för att minska risken för överlappningar mellan uppdragen. Regeringen bedömer emellertid inte att några gränsdragningsproblem kan uppstå när det gäller att skilja mellan kommunens och myndighetens uppgifter i dessa fall. Kommunens uppföljningsansvar handlar om att säkerställa utbildningens måluppfyllelse, kvalitet och likvärdighet i stort utifrån de avtal som slutits med den enskilde anordnaren. Skolinspektionen bör i sin tillsyn bl.a. fokusera på likvärdig och korrekt betygssätt-

ning. I båda fallen behövs dock kvalitetskriterier som tar sikte på utbildningsanordnarens systemkunskap och kompetens för att garantera likvärdighet, kvalitet samt rättssäkerhet.

Av Statens skolverks lägesbedömning 2008 (rapport 324, 2008) framgår att utvärdering och uppföljning av den verksamhet som bedrivs på entreprenad behöver förbättras. Inspektionen visar också enligt Skolverket att kommunen i sina entreprenadanbud inte alltid ställer krav på de externa anordnarna utifrån statens intentioner. Samtidigt framgår det av Skolverkets lägesbedömningar att de nya aktörer som på kommunens uppdrag genomför utbildningar bidrar till breddning och förnyelse av utbildningarna såväl innehållsmässigt som pedagogiskt. Regeringen delar remissinstansernas uppfattning om att rättssäkerhet och kvalitetssäkring måste tillgodoses oavsett vilken aktör som utfärdar betyg. Det är viktigt för att upprätthålla vuxenutbildningens legitimitet.

Regeringen anser emellertid att ambitionsnivån med avseende på kvalitetssäkring höjs med förslaget. Syftet är att undanröja formella hinder och därigenom använda resurserna på ett bättre sätt. Samtidigt ställs ökade krav på tillsyn och uppföljning som syftar till att säkerställa god kvalitet och likvärdiga bedömningar oavsett om verksamheten genomförs av en kommunal eller enskild utbildningsanordnare.

Vid överlåtelse av myndighetsutövning är det av central betydelse att kommunerna gör prövningen med utgångspunkt i kriterier som säkerställer kvalitet och rättssäkerhet samt att de avstår från överlåtelse om utbildningsanordnaren inte uppfyller kriterierna. Med en delegering av rektorns uppgifter från kommunen till enskilda bedömer regeringen att det finns större möjligheter för kommunen att leva upp till sitt uppdrag enligt skolförfattningarna, i det aktuella fallet de övergripande målen för vuxenutbildningen. De övergripande målen inbegriper att utgångspunkten för utbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar. Dessa behov och förutsättningar kan påverka utbildningens förläggning i tid och rum, val av metoder och innehåll etc. samt att utbildningen kan erbjudas i flexibla former. Genom att överlämna vissa uppgifter kan individens behov av utbildning tillgodoses på ett bättre sätt.

4.2 Utfärdande av betygskatalog

Regeringens bedömning: Rektorn hos en anordnare av vuxenutbildning som fått rätt att sätta betyg, anordna prövning samt utfärda betyg och intyg enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet, s.k. betygsrätt, bör kunna utfärda betygshandlingar i form av ett samlat betygskatalog eller utdrag ur betygskatalog när det gäller de kurser som genomförts av anordnaren i fråga.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna, bl.a. *Läraryrkesförbundet*, *Riksförbundet Vuxenutbildning i samverkan (ViS)*, *Saco Studentrådet*, *Tjänstemännens Centralorganisation*, *Kiruna kommun*, *Malmö kommun*, *Sollentuna kommun* och *Sveriges förenade studentkårer (SFS)*,

är positiva till förslaget. *Statens skolverk, Lärarförbundet, Saco Studentråd* och *SFS* anser att endast en kommun eller ett landsting ska kunna utfärda slutbetyg för grundläggande eller gymnasial vuxenutbildning. *SFS* grundar sitt ställningstagande på omständigheten att kursdeltagare har möjligheten att studera i olika kommuner eller hos olika utbildningsanordnare, varför kommunen bör stå som garant för att hanteringen av slutbetyg sker på ett korrekt sätt.

ViS menar att förslaget skapar bättre förutsättningar för likvärdig dokumentation av likvärdig utbildning. *ViS, Kiruna kommun, Malmö kommun* och *Sollentuna kommun* betonar vikten av en nationell betygsdatabas för att underlätta utfärdandet av slutbetyg. För den kontroll som kan behövas av betyg i samband med antagning ser *Verket för högskole-service* det som nödvändigt att det finns ett register över vilka tillstånd för att utfärda betyg som är aktuella och vilka tillstånd som tidigare beviljats.

Skälen för regeringens bedömning: Rektorn hos en anordnare av vuxenutbildning som fått betygsrätt bör endast kunna utfärda betygs handlingar i form av ett s.k. samlat betygsdokument eller utdrag ur betygs katalog när det gäller de kurser som genomförts. Vidare bör intyg enligt gällande bestämmelser kunna utfärdas. Däremot bör examensbevis, slutbetyg eller motsvarande enbart kunna utfärdas av en kommun eller ett landsting som anordnar kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå. Ett slutbetyg bygger många gånger på ett flertal dokument och betyg utfärdade vid olika tidpunkter och av flera olika kommuner och utförare. Detsamma kommer att gälla för ett examensbevis. Dessutom är olika kursplaner och betygssystem ofta förknippade med övergångsbestämmelser av olika slag vilka i sig kräver stor kunskap om både systemen och historiken. Utfärdande av slutbetyg och examensbevis samt kunskap om detta förutsätter också en hög grad av kontinuitet i verksamheten vilket inte alltid kan garanteras hos enskilda utbildningsanordnare. Detta gäller också de studiebevis som bör kunna utfärdas inom gymnasial vuxenutbildning för den som har fullföljt en utbildning utan att få examen. Den tillståndsgivande myndigheten bör ansvara för ett register över tillstånd som rör betygsrätt.

Flera remissinstanser har påpekat värdet av att en betygsdatabas för slutbetyg i gymnasial vuxenutbildning upprättas. Regeringen bedömer att bristen på en samlad betygsdatabas kan medföra att flera slutbetyg utfärdas för en och samma person om han eller hon studerat i olika kommuner och avser att noga överväga frågan.

5 Svenskundervisning för invandrare i folkhögskola

5.1 Rätt att delta i en folkhögskolas utbildning som motsvarar svenskundervisning för invandrare

<p>Regeringens förslag: Den som har rätt att delta i en kommuns svenskundervisning för invandrare (sfi) ska ha rätt att i stället delta i</p>
--

en folkhögskolas utbildning som motsvarar sfi. Rätten ska gälla om folkhögskolan enligt sådana föreskrifter som har meddelats med stöd av 15 kap. 8 § skollagen har getts rätt att sätta betyg, anordna provning samt utfärda betyg och intyg, s.k. betygsrätt, och folkhögskolan har förklarat sig ha för avsikt att ta emot den sökande till sin utbildning som motsvarar sfi.

Bestämmelserna om vilka som är huvudmän för det offentliga skolväsendet för vuxna ska kompletteras med en bestämmelse om att en folkhögskola enligt bestämmelserna i 13 kap. skollagen kan vara huvudman för utbildning som motsvarar sfi.

Promemorians förslag: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. I promemorian förslås, i stället för att folkhögskolan ska ha förklarat sig ha för avsikt att ta emot den sökande till sin utbildning som motsvarar sfi, som villkor att folkhögskolan antar den sökande till utbildningen. Vidare föreslås inte någon komplettering av bestämmelserna om vilka som är huvudmän för det offentliga skolväsendet för vuxna.

Remissinstanserna: I princip alla remissinstanser som har yttrat sig över förslaget är i sak positiva till det. *Statskontoret* delar uppfattningen att folkhögskolans pedagogik, metodik och studiemiljö kan vara viktiga förutsättningar för många individers lärande. Emellertid anser *Statskontoret* att sfi är en komplex verksamhet som ska kunna kombineras med studier, arbete eller andra aktiviteter. Sfi-anordnares samverkan med andra aktörer behöver därför regleras inom ramen för kommunal upphandling. Flertalet kommuner, däribland *Malmö kommun* och *Östersunds kommun*, menar att villkoren för folkhögskolor ska vara desamma som för övriga utbildningsanordnare. *Lärarförbundet*, *Lernia AB* och *Almega* invänder mot att folkhögskolorna får en särställning gentemot andra utbildningsanordnare.

Malmö kommun anför vidare att förslaget innebär att en kommuns planering av egen och entreprenadförlagd sfi försvåras. Kommunen behöver även fortsättningsvis ha möjlighet att kunna erbjuda en bredd när det gäller pedagogik, metodik och arbetssätt samt varierande studiemiljöer etc., genom att anlita andra anordnare eller anordna verksamheten i kommunens egen regi. *Kiruna kommun*, *Skövde kommun* och *Varbergs kommun* menar att en ökad valfrihet för sfi-elever bara har betydelse för de kommuner som har ett stort elevantal. *Folkbildningsrådet* är positivt till att en reell valfrihet på detta sätt skapas för individen men anser att denna valfrihet ska omfatta också sådan sfi som anordnas av studieförbunden.

Skälen för regeringens förslag: Regeringens förslag syftar till att öka den enskildes valfrihet. Om en person väljer att studera sfi på folkhögskola bör kommunen därför tillmötesgå ett sådant önskemål under förutsättning att folkhögskolan kan ta emot den sökande till sin utbildning som motsvarar sfi. Regeringen anser att folkhögskolans form och pedagogik kan vara ett bra alternativ till den kommunala utbildningen. Det som ytterligare talar för att erbjuda sfi på folkhögskola är dess miljö som bör kunna främja språkinläringen. I många fall kan dessutom internatboende erbjudas vilket kan innebära en naturlig kontaktyta med svensktalande även utanför undervisningen. I dagsläget erbjuder flera folk-

högskolor inom den ordinarie verksamheten kurser med samma mål och syfte som sfi. Skillnaden är dock att verksamheten inte styrs av några skolförfattningar, t.ex. en kursplan. Det är i formellt avseende inte fråga om skolformen sfi, men den utbildning folkhögskolan bedriver ska leda till motsvarande kunskaper som sfi inom det offentliga skolväsendet.

En annan skillnad är att en deltagare måste genomgå prövning anordnad av en kommun för att få betyg efter avklarad sfi-kurs hos en folkhögskola. Men eftersom folkhögskolan sedan länge har möjlighet att utfärda intyg som kan visa att den studerande besitter kunskaper motsvarande nivån godkänt i gymnasieskolans kärnämnen för behörighet till högskoleutbildning, bedömer regeringen att det hos lärare och rektorer finns sådan nödvändig kunskap om hur betygssystemet i det offentliga skolväsendet fungerar att folkhögskolan borde kunna få betygsrätt.

Regeringen anser mot bakgrund av ovanstående att det finns goda skäl för att ge folkhögskolor möjlighet att under vissa förutsättningar bedriva utbildning motsvarande sfi. Vuxna som har rätt att delta i en kommuns sfi bör därför ha rätt att i stället delta i en folkhögskolas utbildning som motsvarar sfi. En sådan rätt förutsätter emellertid att folkhögskolan enligt sådana föreskrifter som har meddelats med stöd av 15 kap. 8 § skollagen (1985:1100) har fått betygsrätt och att folkhögskolan har förklarat sig ha för avsikt att ta emot den sökande till sin sfi.

För en folkhögskola bör i många delar samma bestämmelser gälla som i de fall kommunen är huvudman enligt 13 kap. skollagen. Förslaget innebär bl.a. att folkhögskolan får samma ansvar som kommunen att i samarbete med Arbetsförmedlingen verka för att eleverna ges möjlighet att kombinera studier med praktik i syfte att öva det svenska språket i arbetslivet. Vidare blir kraven desamma när det gäller undervisningstid, avgiftsfrihet och att i samråd med arbetsmarknadens parter bestämma undervisningens förläggning för personer som har en anställning. Den utbildning som folkhögskolan anordnar ska motsvara sfi. Det medför att folkhögskolan förutom bestämmelser i skollagen så långt som möjligt bör tillämpa förordningen (1994:895) om svenskundervisning för invandrare. Folkhögskolan bör också tillämpa den kursplan som gäller för sfi. Vidare bör skollagens bestämmelser om vilka som är huvudmän för det offentliga skolväsendet för vuxna kompletteras med en bestämmelse om att en folkhögskola enligt 13 kap. skollagen kan vara huvudman för utbildning som motsvarar sfi.

I promemorian föreslogs att folkhögskolan även skulle samarbeta med kommunen när det gäller integrationsarbetet i stort. Regeringen bedömer emellertid att en sådan skyldighet inte bör införas eftersom det skulle innebära ett bredare åtagande än vad bestämmelserna om huvudmannaskapet för sfi medför. Dessutom bör den ersättning folkhögskolorna föreslås få beräknas på samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till sin egen sfi. Om folkhögskolan skulle ges ett åtagande att samarbeta med kommunen kring integrationsarbete i stort skulle det medföra ytterligare kostnader.

Remissinstanserna är i sak positiva till sfi i folkhögskola. Däremot finns invändningar mot att folkhögskolan får en särställning gentemot andra utbildningsanordnare.

Finansieringen av folkhögskolornas sfi-verksamhet bör enligt regeringens mening lösas genom att de kommunala resurserna kopplas till

den enskilde individen i form av en ersättning som motsvarar kommunens egen kostnad. Kommunen bör alltså ge ett bidrag till folkhögskolan för enskilda elever som förklarats behöriga till folkhögskolans sfi och antagits till utbildningen. Med en sådan lösning, där bidraget till folkhögskolan motsvarar kommunens kostnader för sfi, bedömer regeringen att folkhögskolan inte får en särställning gentemot andra utbildningsanordnare. Förslaget om ersättning till folkhögskolan för sfi-verksamhet beskrivs närmare i avsnitt 5.3. En kommun kommer vidare naturligtvis fortfarande att ha möjlighet att med stöd av 13 kap. 9 § skollagen uppdra åt andra att anordna sfi.

Några remissinstanser har påpekat att det finns kommuner som har få och i vissa fall enstaka studerande i sfi. Det är därför orealistiskt att kommunen ska kunna erbjuda fler utbildningsalternativ för dem. Regeringen bedömer dock inte att förslaget om rätt att delta i sfi i folkhögskola kommer att försvåra kommunens planering trots få studerande. För kommuner med mycket få invandrare som har rätt till sfi kan folkhögskolan i stället vara ett bra alternativ till att bedriva utbildningen i egen regi.

Vidare delar inte regeringen *Folkbildningsrådets* uppfattning om att det finns anledning att göra det möjligt för studieförbunden att bli huvudmän för sfi. Folkhögskolan har till skillnad från studieförbunden möjlighet att utfärda intyg med studieomdöme för behörighet till högskoleutbildning när det gäller sådana kurser som motsvarar den offentliga gymnasiala utbildningen. Det betyder att folkhögskolan bör besitta sådan nödvändig lärarkompetens och kännedom om hur det offentliga skolväsendet fungerar som studieförbunden saknar.

5.2 Anmälan

Regeringens förslag: Den som vill delta i en folkhögskolas utbildning som motsvarar svenskundervisning för invandrare (sfi) ska anmäla detta till sin hemkommun. Styrelsen för utbildningen ska i samband med ett beslut om mottagande förklara eleven behörig att delta i sfi i folkhögskola, om eleven har rätt att delta i sådan sfi och även har lämnat en anmälan om att han eller hon vill delta i sådan utbildning. Styrelsen för utbildningen ska inte kunna besluta om att sådan sfi ska upphöra och om att på nytt bereda en elev sådan sfi. En folkhögskola blir huvudman för sfi enligt bestämmelserna i 13 kap. skollagen och i förhållande till eleven när styrelsen har förklarat eleven behörig att delta i sfi i folkhögskolan.

Det som anges i 13 kap. skollagen om sfi ska också gälla en folkhögskolas sfi som en person har förklarats behörig att delta i, om inte något annat framgår.

Promemorians förslag: Den som vill delta i en folkhögskolas utbildning som motsvarar sfi ska anmäla detta till sin hemkommun. Om de villkor som ska gälla för rätt att delta i sådan sfi är uppfyllda, ska hemkommunen förklara den sökande behörig att delta i utbildningen.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser som är positiva till förslaget om rätt att delta i sfi i folkhögskola är också positiva till det föreslagna anmälningsförfarandet. *Statens skolinspektion* och *Skolväsendets överklagandenämnd* anför att det är oklart hur bestämmelserna om undervisningens upphörande och möjlighet att på nytt beredas utbildning i 13 kap. 11 § skollagen (1985:1100) förhåller sig till förslaget. Nämnden anför vidare att enligt nu gällande bestämmelser ska behörighetsprövningen utmytna i ett beslut om mottagande enligt 13 kap. 12 § skollagen. Mot den bakgrunden bör det enligt nämnden klargöras hur den föreslagna behörighetsförklaringen förhåller sig till ett sådant mottagandebeslut. Dåvarande *Ombudmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO)* uppmärksammar att det i den nya diskrimineringslagen (2008:567) finns en bestämmelse om s.k. positiv särbehandling för utbildningar i folkhögskolans regi. HomO förutsätter att eventuella olägenheter till följd av att folkhögskolor med stöd av undantagsregeln i diskrimineringslagen kan avvisa sökande till sfi på etnisk eller religiös grund blir föremål för noggrant övervägande. Både *Malmö kommun* och *Riksförbundet Vuxenutbildning i samverkan* är kritiska mot att en folkhögskola har möjlighet att välja om den vill anta en behörig sökande till sin utbildning eller inte. Detta möjliggör enligt remissinstanserna att folkhögskolan, om den så önskar, kan välja bort vissa grupper av studerande till förmån för andra. De anför att till skillnad från folkhögskolorna måste kommunen hela tiden ha en beredskap för att möta behovet av utbildning hos alla kommuninvånare med rätt till sfi.

Skälen för regeringens förslag: Förslaget innebär att kommunen behåller sitt huvudmannaskap när det gäller mottagande av elever till sfi. I enlighet med promemorians förslag ska den som vill delta i en folkhögskolas utbildning som motsvarar sfi anmäla detta till sin hemkommun. Regeringen anser emellertid i likhet med *Skolväsendets överklagandenämnd* att det bör klargöras hur den i promemorian föreslagna behörighetsförklaringen förhåller sig till kommunens mottagandebeslut. Regeringen föreslår därför att styrelsen för utbildningen i samband med ett beslut om mottagande ska förklara eleven behörig att delta i sfi i folkhögskola, om eleven har rätt att delta i sådan sfi och även har lämnat en anmälan om att han eller hon vill delta i sådan utbildning.

Kommunens huvudmannaskap bör förutom mottagande och förklaring om behörighet även gälla rekrytering, information och vägledning. I övrigt bör kraven på folkhögskolan vara desamma som de som ställs på en kommun som anordnar sfi. Därmed kommer folkhögskolans sfi enligt förslaget att omfattas av de bestämmelser som gäller för sfi enligt 13 kap. skollagen om inte något annat framgår av bestämmelserna och folkhögskolan ska fatta de beslut i fråga om sfi som enligt kapitlet åligger huvudmannen. Det innebär bl.a. att styrelsen för utbildningen i kommunen inte kan besluta om att en folkhögskolas sfi ska upphöra och om att på nytt bereda en elev sådan sfi enligt 13 kap. 11 § skollagen. Det är i stället folkhögskolan som måste fatta sådana beslut när det gäller folkhögskolans egen sfi. Om folkhögskolan inte kan bereda den enskilde plats har dock kommunen skyldighet att se till att plats erbjuds i kommunens utbildning. Bl.a. *Malmö kommun* riktar kritik mot en sådan ordning. Regeringen bedömer emellertid att kommunens skyldighet enligt 13 kap. 3 § skollagen att se till att sfi erbjuds de personer som har rätt att delta i

kommunens sfi bör kvarstå. Den föreslagna ändringen i skollagen medför endast att kommunen, förutom möjligheten att uppdra åt andra att anordna sfi, även kan fullgöra sin skyldighet med hjälp av folkhögskolan som självständig utbildningsanordnare. En folkhögskola blir huvudman för sfi enligt bestämmelserna i 13 kap. skollagen och i förhållande till eleven när styrelsen har förklarat eleven behörig att delta i sfi i folkhögskolan.

Enligt förordningen (1991:977) om statsbidrag till folkbildningen ska statens stöd bl.a. ha till syfte att bidra till att göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och utjämna utbildningsklyftor. Det går inte att bortse från folkbildningens speciella karaktär, som innebär att flertalet folkhögskolor har kurser som riktar sig till specifika grupper, t.ex. kvinnor eller invandrare. Med stöd av undantagsregeln om positiv särbehandling i diskrimineringslagen kan folkhögskolorna alltså tillåtas att vidta åtgärder som är ett led i strävanden att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning. Men regeln om positiv särbehandling är i första hand tillämplig i sådana situationer där folkhögskolan kan visa på ett planmässigt arbete för att främja likabehandling (se prop. 2007/08:95 s. 206 f.). Mot denna bakgrund finner regeringen inte något skäl att befara att folkhögskolan skulle avvisa en sökande till sin sfi på etnisk eller religiös grund. Om det skulle visa sig att folkhögskolorna utan välgrundad anledning nekar elever plats eller det kan antas att elever särbehandlas är det en fråga för Diskrimineringsombudsmannen.

5.3 Ersättning för svenskundervisning för invandrare i folkhögskola

Regeringens förslag: En folkhögskola som till sin svenskundervisning för invandrare (sfi) har antagit en elev som av kommunens styrelse för sfi har förklarats behörig att delta i folkhögskolans utbildning ska ha rätt till ersättning för kostnaden för elevens utbildning från elevens hemkommun.

Ersättningen ska bestämmas med hänsyn till folkhögskolans åtagande och elevens behov och på samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till egen sfi.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om ersättningens storlek och under vilken tid som ersättning får lämnas.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Statskontoret* anser att den föreslagna ersättningsmodellen är otydlig och ofullständig. *Helsingborgs kommun* avstyrker förslaget att folkhögskolan ska ha rätt att kräva ersättning från deltagarens hemkommun när en deltagare genomför sfi vid folkhögskola. Det är enligt kommunen viktigt att kommunen har det fulla ansvaret för pedagogiska former och inriktningar samt val av entreprenör så länge verksamheten finansieras med kommunala medel. *Sveriges Kommuner*

och Landsting är tveksamt till om den föreslagna modellen med ersättning från deltagarens hemkommun kommer att fungera. Förbundet anför att sfi inte anordnas i alla kommuner och att verksamheten har väsentligt olika utformning beroende på kommunens förutsättningar och den enskilde deltagarens förutsättningar och behov. *Riksförbundet Vuxenutbildning i samverkan (ViS)* menar att hänsyn måste tas till att olika studerandegrupper är olika resurskrävande. ViS framhåller vidare att eftersom kommunen, enligt förslaget, även fortsättningsvis ska ansvara för rekrytering, information, vägledning och mottagande samt arkivering av betyg kan kostnader för dessa verksamheter inte medräknas då ersättningsnivån fastställs.

Skälen för regeringens förslag: Förslaget bygger på att finansieringen av sfi-verksamheten vid en folkhögskola löses genom att de kommunala resurserna kopplas till den enskilde individen. Kommunerna står som *ViS* framhåller som ansvariga för rekrytering, information, vägledning och mottagande. Det formella mottagandebeslutet i förening med en förklaring att eleven är behörig att delta i sfi i folkhögskola innebär att kommunen förbinder sig att ersätta den folkhögskola som den enskilde söker sig till och som antar eleven till sin sfi. Den ersättning som kommunen lämnar ska täcka kostnaderna för själva utbildningen vid folkhögskolan.

Modellen innebär att samtliga resurser för sfi fortsatt ligger på ett och samma ställe, dvs. hos kommunen, vilket i sin tur innebär en effektivare resursanvändning. Ingen ny finansiering eller nya modeller för finansiering på nationell nivå behövs således. Den inskränkning av det kommunala självstyret som det innebär för kommunen att inte själv kunna välja anordnare bör ställas mot värdet av att den enskilde ges ökad valfrihet. Kommunerna behåller huvudmannskapet när det gäller mottagande och inskränkningen får därför anses vara godtagbar. Ansvar för mottagande bör medföra att kommunerna får bättre förutsättningar att planera resurserna för sfi. Bidraget till folkhögskolan lämnas av hemkommunen och bestäms med hänsyn till folkhögskolans åtagande och elevens behov och på samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till sin egen sfi. Därigenom är förslaget kostnadsneutralt för kommunen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör bemyndigas att meddela föreskrifter om ersättningens storlek och om hur länge kommunen ska vara ersättningskyldig. Föreskrifter rörande under vilken tid som ersättning får lämnas kan avse bl.a. frågan om kommunens ersättningskyldighet ska upphöra i de situationer då en elev avbryter sina studier under kortare eller längre tid. Föreskrifter rörande ersättningens storlek kan avse Statens skolverks framräknade kostnader. I de fall kommunerna inte anordnar sfi kan dessa tjäna som vägledning. Regeringen avser att noga följa hur den föreslagna ersättningsmodellen fungerar i praktiken.

5.4 Arkivering av betygshandlingar

<p>Regeringens bedömning: En folkhögskola som bedriver utbildning som motsvarar svenskundervisning för invandrare (sfi) bör, om folkhögskolan har getts rätt att sätta betyg, anordna provning samt utfärda</p>
--

betyg och intyg enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet, s.k. betygsrätt, överlämna betygshandlingar och intyg till den kommun där skolan är belägen.

Statens skolverk bör få meddela närmare föreskrifter om vilka handlingar som ska anses ingå i begreppet betygshandlingar och vid vilken tidpunkt handlingarna ska insändas.

Promemorians förslag: Överensstämmer delvis med regeringens bedömning. I promemorian föreslås att en folkhögskola med betygsrätt som anordnar sfi ska överlämna betygshandlingar och intyg till elevernas hemkommuner samt att Statens skolinspektion ska få meddela närmare föreskrifter om vilka handlingar som ska anses ingå i begreppet betygshandlingar.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser är positiva till förslaget. *Skolverket* anför att betyg är av stor vikt för den enskilde studerande och anser att det är viktigt att betygen bevaras på ett säkert sätt. Skolverket ser därför positivt på att betygshandlingarna och intygen enligt förslaget ska överlämnas till de studerandes hemkommuner. Såväl Skolverket som *Skolinspektionen* anser emellertid att föreskrifterna om betygshandlingar, för att säkerställa enhetlighet i regelverket, bör utfärdas av Skolverket. *Landsorganisationen i Sverige* tillstyrker förslaget men vill ändå framföra kravet att enskilda utbildningsanordnare både ska omfattas av offentlighetsprincipen och skyldighet att arkivera betygshandlingar. *Saco Studentråd* understryker vikten av att alla enskilda anordnare av gymnasieutbildning och vuxenutbildning bör åläggas att arkivera sina utfärdade slutbetyg och samlade betygsdokument hos kommunen.

Skälen för regeringens bedömning: Allmänna handlingar är sådana handlingar som förvaras hos myndighet och är att anse som inkomna till eller upprättade hos myndighet. I tryckfrihetsförordningen finns regler om när en handling ska anses upprättad. Allmänna handlingar kan vara offentliga eller sekretessbelagda enligt bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). En förutsättning för att offentlighetsprincipen ska kunna utnyttjas är att handlingar bevaras hos myndigheterna. Det finns således krav på att allmänna handlingar i princip ska förvaras och ordnas så att det går att hitta bland dem och att de ska vårdas så att de inte skingras eller förstörs. I arkivlagen (1990:782) finns bestämmelser om myndigheternas arkiv m.m. En myndighets arkiv bildas av de allmänna handlingarna från myndighetens verksamhet. Det innebär att allmänna handlingar i princip ska arkiveras. Sådana betygsdokument som expedierats av en skola med offentlig huvudman är allmänna handlingar och kan därmed begäras ut från skolan.

De flesta enskilda utbildningsanordnare omfattas varken av offentlighetsprincipen eller av skyldigheten att arkivera handlingar enligt arkivlagen. En person som fått sin utbildning hos en enskild utbildningsanordnare och sedan förlorat ett betygsdokument kan normalt inte, med stöd av nu gällande lagstiftning, räkna med att det går att få en kopia av handlingen genom att vända sig till den utbildningsanordnare som utfärdade den. Regeringen har uppmärksammat på att det behövs ytterligare reglering på detta område. Ett förslag om bevarande av betygshandlingar

från en fristående skola ingår i Skollagsberedningens förslag till en ny skollag (Ds 2009:25). Prop. 2009/10:68

I syfte att tillförsäkra sfi-studerande vid folkhögskolor möjlighet att efter avslutad utbildning kunna begära ut kopior av betygsdokument bör folkhögskolor vara skyldiga att sända in betygshandlingar och intyg till de kommuner där skolorna är belägna. I likhet med andra handlingar som inkommit till kommunen blir dessa överlämnade handlingar allmänna och omfattas av offentlighetsprincipen, offentlighets- och sekretesslagen samt arkivlagen. För att underlätta för den enskilda utbildningsanordnaren bör handlingarna alltid sändas till den kommun där skolan är belägen i stället för som enligt promemorians förslag till elevernas hemkommuner.

Vidare bör den myndighet som ger betygsrätt, lämpligen Skolverket, ha möjlighet att meddela närmare föreskrifter om vilka handlingar som ska anses ingå i begreppet betygshandlingar och vid vilken tidpunkt handlingarna ska insändas.

Den tänkta lösningen bedöms inte innebära något merarbete för kommunen eftersom de personer som deltar i en folkhögskolas sfi annars skulle ha fått sin utbildning i kommunal regi.

I avvaktan på en proposition om en ny skollag tar regeringen i denna proposition inte ställning i frågan om enskilda utbildningsanordnare ska omfattas av offentlighetsprincipen och skyldighet att arkivera betygshandlingar eller om överlämnande av betygshandlingar vad gäller andra enskilda utbildningsanordnare än folkhögskolor och för annan utbildning än sfi. I de fall en anordnare genomför en utbildning på uppdrag av en kommun eller annan beställare regleras frågan i de avtal som träffas av beställare och anordnare.

6 Ikraftträdande

De föreslagna lagändringarna träder i kraft den 28 juni 2010.

7 Ekonomiska konsekvenser

Staten

En utökad tillståndsgivning när det gäller rätt att sätta betyg, anordna provning samt utfärda betyg och intyg, s.k. betygsrätt, och en utökad möjlighet till överlåtande av myndighetsutövning kommer till viss del att ersätta verksamhet som i dag genomförs i form av vuxenutbildning på entreprenad respektive av den kommunala anordnaren själv.

Ansvar för tillståndsgivning när det gäller betygsrätt bör ligga på samma statliga myndighet som ansvarar för godkännande av fristående skolor, dvs. Statens skolinspektion. Den tillståndsgivning som ett genomförande av förslaget om svenskundervisning för invandrare (sfi) i folkhögskola kommer att medföra kommer att innebära en ökning av arbets-

belastningen för tillståndsmyndigheten. Förslaget innebär dock en mindre komplicerad tillståndsgivningsprocess än för fristående skolor.

Konsekvenserna för staten beror främst på hur många utbildningsanordnare som kommer att ansöka om tillstånd, samt hur många godkända anordnare som kommer att etablera en verksamhet. Intresset från dagens anordnare av vuxenutbildning är stort, men hur detta kommer att avspeglats i faktiska ansökningar och etableringar är osäkert. Möjligheten att göra nationella ansökningar kan leda till att större koncerner inkommer med endast en eller ett fåtal ansökningar. Införandet kan också medföra en topp av ansökningar i inledningskedet som sedan klingar av.

Utgångspunkten för beräkningar av kostnader för handläggningen av ansökningar om betygsrätt är uppgifter i Frivuxutredningens betänkande Frivux – valfrihet i vuxenutbildningen (SOU 2008:17). I betänkandet gjordes bedömningen att antalet etableringar inte kommer att överskrida 200 stycken. Detta antagande bygger då på en modell med fristående vuxenutbildningsanordnare i likhet med förhållandet inom ungdomsskolan. Enligt Statens skolverk är kostnaden för tillståndsgivning ca 24 400 kronor per tillstånd exklusive överklagandekostnader. Förslagen i denna proposition är avgränsade jämfört med de villkor som föreslogs i betänkandet varför ett antagande kan göras att antalet ansökningar kommer att vida understiga 200. För 100 ansökningar, en siffra som kan anses väl hög, beräknas den preliminära kostnaden för handläggningen till ca 2,4 miljoner kronor under inledningskedet.

Skolinspektionen bör lämpligen ha tillsyn över de utbildningsanordnare som fått betygsrätt. Enligt Skolverkets årsredovisning 2008 kostade tillsynen inklusive inspektionen av fristående skolor 9,4 miljoner kronor för de tre första kvartalen. Kostnaden för tillståndsgivningen under samma tid var 14,4 miljoner kronor. För det fjärde kvartalet var kostnaden enligt Skolinspektionen ca 7,5 miljoner kronor. I betänkandet Tydlig och öppen – förslag till en stärkt skolinspektion (SOU 2007:101) beräknas en genomsnittlig inspektionskostnad på ca 54 000 kronor per skola. Detta innebär att i det fall 100 utbildningsanordnare kommer att inspekteras oftare än vart sjätte år, t.ex. vart tredje år, så blir den beräknade kostnaden ca 1,8 miljoner kronor per år. Med anledning av regeringens förslag och bedömningar i denna proposition torde antalet inspektioner inte uppnå sådana volymer som i räkneexemplet ovan.

En möjlighet att överklaga tillståndsmyndighetens beslut kan innebära en ökad kostnad för staten. Under 2007 utgjorde Skolverkets kostnad för 72 överklaganden i ärenden om godkännande av fristående skolor ca 18 000 kronor per överklagande. Detta motsvarar ca 13 procent av besluten. Överfört till ett antagande om högst 100 ansökningar om betygsrätt år ett skulle detta motsvara en kostnad på ca 230 000 kronor under det första året. Kostnaden skulle sedan minska. Regeringen bedömer dock att kostnaderna för Statens skolinspektion i egenskap av tillståndsmyndighet redan är ett vida kommer att understiga 230 000 kronor på grund av fåtalet intressenter på området. Detsamma gäller domstolarnas kostnader.

Regeringens bedömning är sammantaget att de ekonomiska konsekvenserna är så marginella att de bör inrymmas i myndigheternas nuvarande ekonomiska ramar.

Förslagen och bedömningarna i propositionen innebär ingen ändring vad gäller kommunernas skyldigheter eller den enskildes rätt eller någon höjning av statens ambitionsnivå beträffande omfattningen av den kommunala vuxenutbildningen. Kommunerna har redan i dag som huvudmän förutom för viss annan myndighetsutövning ansvar för lokal tillsyn, uppföljning och utvärdering. Förslagen och bedömningarna medför därför inget behov av ökat statsbidrag till kommunerna.

Konsekvenser för det statliga studiestödet

Förslagen innebär inte någon förändring av omfattningen av verksamheten inom det offentliga skolväsendet för vuxna och får därför inte heller någon ekonomisk konsekvens för det statliga studiestödet.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i skollagen (1985:1100)

1 kap.

10 §

Paragrafen, som innehåller bestämmelser om vilka som får vara huvudmän för de olika delarna av det offentliga skolväsendet för vuxna, har ändrats till följd av förändringarna i 13 kap. Paragrafen har kompletterats med en bestämmelse om att en folkhögskola enligt bestämmelserna i 13 kap. kan vara huvudman för utbildning som motsvarar svenskundervisning för invandrare (sfi). Detta förtydligande innebär inte att en folkhögskola blir att betrakta som huvudman för en del av det offentliga skolväsendet. Folkhögskolan kommer inte heller ha det ansvar som anges i 12 §. De bestämmelser som under vissa förutsättningar kommer att gälla för en folkhögskola som anordnar utbildning som motsvarar sfi återfinns i 13 kap. En folkhögskola som bedriver en utbildning med stöd av de bestämmelserna har också det ansvar som följer av bestämmelserna och de föreskrifter om utbildningen som kan finnas i förordning.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 5.1.

11 kap.

6 §

Ändringen i *andra stycket* innebär att förutom lärarnas uppgifter även rektorns uppgifter som innefattar myndighetsutövning får överlämnas till en uppdragstagare då en kommun eller ett landsting lägger ut utbildning på entreprenad. Den myndighetsutövning som hör till rektorns uppgifter som kan komma att överlämnas är främst utfärdande av betyg.

Bestämmelsen i *tredje stycket* är ny. Bestämmelsen innebär ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

att begränsa kommunernas och landstingens möjligheter att vid utbildning på entreprenad överlämna sådan myndighetsutövning som hör till rektorns uppgifter. Det kan t.ex. handla om att endast vissa utbildningsanordnare får komma i fråga för överlåtanden av rektorsuppgifter som innefattar myndighetsutövning.

Bestämmelserna behandlas i avsnitt 4.1.

12 kap.

9 §

Ändringarna motsvarar de som har gjorts i 11 kap. 6 § och kommenteras under den paragrafen.

13 kap.

4 a, 4 b och 5 §§

Ändringarna i paragraferna är föranledda av att en rätt att delta i en folkhögskolas utbildning som motsvarar sfi införs. I den nya 6 b § anges att vad som sägs i kapitlet om sfi också gäller en folkhögskolas sfi som en person är behörig att delta i enligt 12 § första stycket, om inte något annat framgår. Genom ändringarna i de nu aktuella paragraferna klargörs att en folkhögskola som är huvudman för sådan sfi ska ha samma ansvar som en kommun vad gäller undervisningstid, möjligheter att kombinera sfi med andra aktiviteter m.m. och samråd med arbetsmarknadens parter.

6 a §

Paragrafen är ny och innebär att en rätt att delta i en folkhögskolas utbildning som motsvarar sfi införs. En person ska om vissa villkor är uppfyllda ha möjlighet att välja att vända sig till en folkhögskola för att få sin sfi. För att en person ska ha rätt att delta i sfi i folkhögskola gäller att personen har rätt att delta i en kommuns sfi enligt 6 §. Detta innebär att rätten inträder från och med det andra kalenderhalvåret det år då personen fyller 16 år samt att personen ska vara bosatt i en kommun och sakna sådana grundläggande kunskaper i svenska språket som utbildningen syftar till att ge. För att en rätt att delta i sfi i folkhögskola ska finnas krävs dessutom att folkhögskolan har fått tillstånd att sätta betyg, anordna prövning samt utfärda betyg och intyg enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet. Regeringen får enligt 15 kap. 8 § meddela föreskrifter som innebär att enskilda, bl.a. folkhögskolor, kan få sådant tillstånd. I föreskrifterna kan ytterligare villkor för att få tillstånd ställas upp.

Folkhögskolan ska också ha förklarat sig ha för avsikt att ta emot personen till sin sfi. Det går alltså inte att med stöd av paragrafen tvinga en folkhögskola att ta emot en sökande.

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.1.

6 b §

I paragrafen, som är ny, tydliggörs att vad som sägs i kapitlet om sfi också gäller en folkhögskolas sfi som en person är behörig att delta i

enligt 12 § första stycket, förutsatt att något annat inte framgår. Det innebär att skollagens bestämmelser om bl.a. syftena med sfi, genomsnittligt antal undervisningstimmar per vecka och avgiftsfrihet även kommer att gälla för sfi i folkhögskola. Vidare har den som har sådana kunskaper i det danska eller norska språket att grundläggande svenskundervisning inte kan anses nödvändig inte heller rätt att delta i sfi i folkhögskola. Vissa bestämmelser i 13 kap. tar specifikt sikte på kommunen, bl.a. 3 och 4 §§, och det framgår därmed att dessa bestämmelser inte gäller en folkhögskolas sfi. Andra bestämmelser har gjorts tillämpliga även på en folkhögskolas sfi, se kommentaren under 4 a, 4 b och 5 §§.

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.2.

6 c §

Paragrafen är ny. Av paragrafen framgår att den som vill delta i en folkhögskolas sfi enligt bestämmelserna i kapitlet ska anmäla detta till sin hemkommun. En sådan anmälan kan lämnas antingen innan personen i fråga har påbörjat sfi i kommunens regi eller efter det att personen har börjat gå utbildningen och vill byta till en folkhögskolas sfi.

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.2.

9 §

Ändringarna motsvarar de som har gjorts i 11 kap. 6 § och kommenteras under den paragrafen.

12 §

Ändringen innebär att det i paragrafen görs en tydlig åtskillnad mellan kommunens och folkhögskolans sfi, samtidigt som det står klart att kommunens prövning enligt paragrafen i första hand rör om en elev ska tas emot till kommunens sfi eller inte. Om kommunen vid sin prövning finner att villkoren i 6 § är uppfyllda och att eleven därför ska tas emot till kommunens sfi ska kommunen under vissa förutsättningar även förklara eleven behörig att delta i sfi i folkhögskola. En första förutsättning är att kommunen finner att villkoren i 6 a § är uppfyllda och en andra att kommunen har fått en anmälan om att personen i fråga vill delta i en folkhögskolas sfi. En sådan förklaring kan antingen lämnas i själva beslutet om mottagande eller i nära anslutning till det.

Vidare tydliggörs i paragrafen att kommunen inte kan besluta i fråga om att utbildningen för en elev som deltar i sfi i folkhögskola ska upphöra enligt 11 § eller i fråga om att på nytt bereda en elev sådan utbildning. Om en elevs folkhögskoleutbildning av någon anledning har upphört eller om utbildningen frivilligt har avbrutits och personen därefter söker sig till kommunens sfi så ankommer det dock förstås på kommunen att pröva om det finns sådana särskilda skäl som talar för att personen på nytt ska beredas utbildning.

I det nya *tredje stycket* klargörs att en folkhögskola blir huvudman för en utbildning som motsvarar sfi enligt bestämmelserna i 13 kap. och i förhållande till en elev när styrelsen för utbildningen har förklarat eleven behörig att delta i sfi i folkhögskola.

Bestämmelserna behandlas i avsnitt 5.2.

13 §

Ändringen innebär att det i paragrafen tydliggörs att kommunens beslut i fråga om att förklara en elev behörig att delta i sfi i folkhögskola inte får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

14 §

Paragrafen är ny. I *första stycket* anges att en folkhögskola har rätt till ersättning från elevens hemkommun om folkhögskolan till sin sfi har antagit en elev som av kommunen har förklarats behörig att delta i utbildningen enligt 12 § första stycket. Kommunens förklaring blir således styrande för kommunens ersättningsskyldighet och innebär att kommunen förbinder sig att ersätta den folkhögskola som den enskilde eventuellt söker sig till. Ersättningen ska omfatta utbildningskostnaderna. Folkhögskolan har således inte rätt att få ersättning för t.ex. internatkostnader.

Av *andra stycket* framgår att ersättningens storlek ska bestämmas utifrån folkhögskolans åtagande och elevens behov och på samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till sin egen sfi.

Tredje stycket innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om ersättningens storlek och om hur länge kommunen är ersättningsskyldig.

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.3.

Sammanfattning av promemorian En utökad betygsrätt för enskilda utbildningsanordnare, kommunal överlåtelse av myndighetsuppgifter, sfi i folkhögskola, m.m.

I promemorian lämnas förslag till utformning av en modell som ger enskilda utbildningsanordnare möjlighet att sätta betyg och i begränsad omfattning utfärda betyg och intyg enligt de regler som gäller för det offentliga skolväsendet för vuxna. Vidare lämnas förslag på hur svenskundervisning för invandrare (sfi) ska kunna bedrivas i folkhögskolan och därmed för den enskilde utgöra ett alternativ till den sfi där kommunerna är genomförare eller beställare. Förslag lämnas också till nödvändiga författningsändringar.

Den föreslagna modellen omfattar både statlig tillståndsgivning och ökade möjligheter för kommuner att överlåta myndighetsutövning i samband med utbildning på entreprenad. Förslaget innebär att formella hinder undanröjs i syfte att göra det lättare för den enskilde att utveckla sin kompetens och sina möjligheter att konkurrera på arbetsmarknaden samt att söka sig vidare i utbildningssystemet. Vidare innebär förslaget att upphandling av utbildning där betyg kan sättas och utfärdas alltid följs av ett klarlagt ansvar för betygssättning och för utfärdande av betyg och intyg. Enskilda utbildningsanordnare ska kunna sätta betyg i genomförd utbildning som beställts av annan enskild, dvs. företag, organisation, förening etc. En enskild fysisk person ska däremot inte kunna ”beställa” eller ”upphandla” en utbildning där betyg sätts och utfärdas.

Utgångspunkten är att både en statlig tillståndsgivning och en utökad kommunal möjlighet att överlåta myndighetsutövning ska fungera parallellt. Båda möjligheterna behövs för att lösa befintliga behov på lokal, regional och nationell nivå. I båda fallen ska anordnaren prövas utifrån ett antal fastställda kriterier som ska vara uppfyllda för att kvalitet, likvärdighet och rättssäkerhet ska kunna garanteras. Dessa krav bör dels regleras i lag och dels i föreskrifter av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Vidare betonas behovet av en skarp tillsyn och granskning efter det att ett tillstånd getts.

Det kommunala överlåtandet kan sägas omfatta två nivåer. Den ena avser enbart lärares betygssättning och den andra även de delar av rektorsuppgiften som rör bedömning, betygssättning och utfärdande av betyg i enskilda kurser, intyg samt disciplinära frågor.

Kommunen väljer när den vill använda möjligheten till och även omfattningen av en överlåtelse. Avgörande blir behovet av närhet mellan rektorsfunktion och utbildningsverksamhet samt en bedömning av utbildningsanordnarens möjlighet att garantera verksamhetens kvalitet och likvärdighet. Vid upphandling av större volymer kan det finnas behov av att rektorsfunktionen befinner sig nära utbildningsverksamheten och kommunen kan därmed koncentrera sina resurser på uppföljning och kvalitetssäkring.

Regeringen har redan i dag möjlighet att föreskriva om att enskilda får sätta betyg, anordna provning samt utfärda betyg och intyg enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet (15 kap. 8 §

skollagen [1985:1100]). En förutsättning är dock att verksamheten är ställd under statlig tillsyn. I promemorian anges ett antal villkor som bör ligga till grund för tillståndsgivningen.

När det gäller sfi i folkhögskola föreslås att en person som av kommunen bedömts behörig att delta i sfi och av kommunen mottagits till utbildningen ska kunna vända sig till en folkhögskola som av tillståndsmyndigheten fått betygsrätt för sfi. Kraven för att folkhögskolan ska kunna genomföra sådan verksamhet med betygsrätt ska vara desamma som för annan enskild utbildningsanordnare.

Förslaget innebär också att kommunen behåller sitt huvudmannaskap då det gäller bedömning av om den sökande har rätt till utbildningen. Ersättning till folkhögskolan lämnas av hemkommunen med ett belopp som motsvarar kommunens egen kostnad. För sfi i folkhögskola gäller samma bestämmelser som i de fall kommunen är ensam huvudman. En folkhögskola som fått betygsrätt för sfi ska också inom ramen för sin betygsrätt kunna genomföra provning och validering i de fall en person mottagits av sin hemkommun.

Ett system för vuxenutbildning där antalet utbildningsanordnare blir flera och där den enskilde rör sig mellan kommuner och anordnare kräver även system som medverkar till rättssäkerhet för den enskilde. I promemorian lämnas därför förslag på anordnares skyldigheter gällande betygsdokumentation och upprättande av en nationell databas för slutbetyg utfärdade i gymnasial vuxenutbildning.

I avvaktan på att förslagen från Lärarutredningen – om behörighet och auktorisation (dir. 2006:31, dir. 2006:140, dir. 2007:117 samt dir. 2008:21) har behandlats, lämnas i denna promemoria inte några förslag till ny reglering av behörighet och anställningsvillkor m.m. för lärare hos en anordnare som genomför utbildning på entreprenad eller som ansöker om betygsrätt.

Lagförslaget i promemorian En utökad betygsrätt för enskilda utbildningsanordnare, kommunal överlåtelse av myndighetsuppgifter, sfi i folkhögskola, m.m.

Prop. 2009/10:68
Bilaga 2

Förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100).

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (1985:1100)¹

dels att 11 kap. 6 §, 12 kap. 9 § samt 13 kap. 9 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya paragrafer, 13 kap. 7 a–c §§, samt närmast före 13 kap. 7 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

6 §²

En kommun eller ett landsting får uppdra åt andra att anordna komvux. Regeringen får meddela föreskrifter om vem som får ges ett sådant uppdrag och om villkor för det.

Om en kommun eller ett landsting uppdrar åt någon annan att anordna komvux, får kommunen eller landstinget till denna överlämna endast den myndighetsutövning som hör till lärares uppgifter.

Om en kommun eller ett landsting uppdrar åt någon annan att anordna komvux, får kommunen eller landstinget till denna överlämna endast den myndighetsutövning som hör till *rektors och* lärares uppgifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om begränsningar när det gäller överlämnande av rektorsuppgifter som innefattar myndighetsutövning.

12 kap.

9 §³

En kommun eller ett landsting får uppdra åt andra att anordna särvox. Regeringen får meddela föreskrifter om vem som får ges ett sådant uppdrag och om villkor för det.

Om en kommun eller ett landsting uppdrar åt någon annan att anordna särvox, får kommunen eller landstinget till denna överlämna endast den myndighetsutövning som hör till lärares upp-

Om en kommun eller ett landsting uppdrar åt någon annan att anordna särvox, får kommunen eller landstinget till denna överlämna endast den myndighetsutövning som hör till *rektors och*

¹ Lagen omtryckt 1997:1212

² Senaste lydelse 2006:528

³ Senaste lydelse 2006:528

gifter.

lärares uppgifter.

Prop. 2009/10:68
Bilaga 2

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om begränsningar när det gäller överlämnande av rektorsuppgifter som innefattar myndighetsutövning.

13 kap.

Sfi i folkhögskola

7 a §

Den som enligt 6 § har rätt att delta i en kommuns sfi, har rätt att i stället delta i en folkhögskolas utbildning som motsvarar sfi under förutsättning att

1. folkhögskolan har getts rätt, enligt sådana föreskrifter som har meddelats med stöd av 15 kap. 8 §, att sätta betyg, anordna prövning samt utfärda betyg och intyg, och

2. folkhögskolan antar den sökande till sin utbildning som motsvarar sfi.

7 b §

Den som vill delta i en folkhögskolas utbildning som motsvarar sfi ska anmäla detta till sin hemkommun.

Om de villkor som anges i 6 § är uppfyllda, ska hemkommunen förklara den sökande behörig att delta i utbildningen.

7 c §

Huvudmannen för en folkhögskola som enligt 7 a § har antagit en deltagare har rätt till ersättning för kostnaden för deltagarens utbildning från deltagarens hemkommun.

Ersättningen ska bestämmas med hänsyn till folkhögskolans åtagande och deltagarens behov efter samma grunder som kommu-

nen tillämpar vid fördelning av resurser till egen sfi.

Prop. 2009/10:68

Bilaga 2

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om ersättningens storlek och omfattning i tid.

9 §⁴

En kommun får uppdra åt andra att anordna sfi. Regeringen får meddela föreskrifter om vem som får ges ett sådant uppdrag och om villkor för det.

Om en kommun uppdrar åt någon annan att anordna sfi, får kommunen till denna överlämna endast den myndighetsutövning som hör till lärares uppgifter.

Om en kommun uppdrar åt någon annan att anordna sfi, får kommunen till denna överlämna endast den myndighetsutövning som hör till *rektors och* lärares uppgifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om begränsningar när det gäller överlämnande av rektorsuppgifter som innefattar myndighetsutövning.

Denna lag träder i kraft den 00 månad 0000.

⁴ Senaste lydelse 2006:528

Förteckning över remissinstanser avseende promemorian En utökad betygsrätt för enskilda utbildningsanordnare, kommunal överlåtelse av myndighetsuppgifter, sfi i folkhögskola, m.m.

Efter remiss har yttranden över promemorian avgetts av Riksdagens ombudsmän (JO), Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Stockholms län, Domstolsverket, Kriminalvården, dåvarande Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning, Dåvarande Ombudsmannen mot etnisk diskriminering, Migrationsverket, Försäkringskassan, Ekonomistyrningsverket, Statskontoret, Statens skolverk, Skolväsendets överklagandenämnd, dåvarande Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, Folkbildningsrådet, Högskoleverket, Verket för högskoleservice, Stockholms universitet, Högskolan Dalarna, Centrala studiestödsnämnden, Överklagandenämnden för studiestöd, Konkurrensverket, dåvarande Jämställdhetsombudsmannen, dåvarande Handikappombudsmannen, Arbetsförmedlingen, Statens skolinspektion, Falu kommun, Gislaveds kommun, Gotlands kommun, Göteborgs kommun, Helsingborgs kommun, Karlstads kommun, Kiruna kommun, Lycksele kommun, Malmö kommun, Nyköpings kommun, Skövde kommun, Sollentuna kommun, Stockholms kommun, Tanums kommun, Uddevalla kommun, Uppsala kommun, Varbergs kommun, Vetlanda kommun, Östersunds kommun, Företagarna, Landsorganisationen i Sverige, Lernia AB, Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, Riksförbundet Vuxenutbildning i samverkan, Samernas Utbildningscentrum, Sveriges förenade studentkårer, Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges Skolledarförbund, Sveriges universitets- och högskoleförbund samt Tjänstemännens Centralorganisation.

Utanför remisslistan har dessutom SACO Studentråd, Göteborgs Folkhögskola, Nacka kommun, Folkuniversitetet, Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation, Svenska Folkhögskolans Lärarförbund, Hörsel-skadades Riksförbund, Sveriges Auktoriserade Utbildningsföretag och Almega AB inkommit med yttrande.

Riksrevisionen, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Internationella programkontoret för utbildningsområdet, Luleå tekniska universitet, Stiftelsen Högskolan i Jönköping, Arvika kommun, Härnösands kommun, Kalix kommun, Katrineholms kommun, Lysekils kommun, Mullsjö kommun, Sandvikens kommun, Sollefteå kommun, Strängnäs kommun, Söderhamns kommun, Umeå kommun, Ängelholms kommun, Landstinget i Blekinge län, Regionförbundet Östsam, Friskolornas Riksförbund, Göteborgsregionens kommunalförbund, Handikappförbundens samarbetsorgan, Liber Hermods AB, Riksförbundet för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna, Samarbetsorganet för etniska organisationer i Sverige, Svenskt Näringsliv, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Sveriges vägledarförening samt Utbildningsföretagens Förening har beretts tillfälle att avge yttrande men har avstått från att yttra sig.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 3 december 2009

Närvarande: statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Olofsson, Ask, Larsson, Erlandsson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Carlsson, Littorin, Borg, Malmström, Billström, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors, Björling

Föredragande: statsrådet Björklund

Regeringen beslutar proposition 2009/10:68 Svenskundervisning för invandrare i folkhögskola

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
---------------------------	---	--

Skollagen (1985:1100)	11 kap. 6 § första stycket, andra meningen och tredje stycket 12 kap. 9 § första stycket, andra meningen och tredje stycket 13 kap. 9 § första stycket, andra meningen och tredje stycket 13 kap. 14 § tredje stycket	
-----------------------	--	--